

۹

رسانه

تحلیلی درباره راهبردهای شبکه‌های معاند
در مسأله حجاب

رضاخان دیروز ورضاخان‌های امروز

۶

در گفت‌وگوی «جام‌جم» با سهیل سلیمانی،
تهیه‌کننده بررسی شد

پایش نظام سلامت در «کشیک سلامت»

۷

محمد میرکیانی، نویسنده کودک و نوجوان
د گفت‌وگو با «جام‌جم»:

قصه‌گویی ایرانی، برای خارجی‌ها شگفت‌انگیز است

۱۱

یادداشت

از شعر بانوان تا شاعرانگی عدالتخواه در جشنواره فجر

جشنواره شعر فجر، بزرگ‌ترین رخداد ادبی کشور است؛ همانند سایر جشنواره‌هایی که در ایام برگزار می‌شود یک بخش رقابتی است که تلاش می‌کند جامعه ادبی را به حضور حد اکثری دعوت کند تا در یک رقابت سالم ادبی با هم قرار گیرند. طبیعتاً برجسته‌ترین آثار که در یک سال منتشر شده‌اند، در این جشنواره دیده و شنیده می‌شوند و از مولفان آن تقدیر و تجلیل به عمل می‌آید. این یکی از محورهای اصلی همه جشنواره‌هاست.

امارسالت اصلی جشنواره شعر فجر باسنادت زبان و ادبیات فارسی، تکریم شعر و شاعران، تقویت تعامل بین جامعه ادبی و معرفی استعدادهاى جوان است. همچنین این جشنواره فرصت جخسته‌ای برای تعامل و هم‌افزایی هرچه بیشتر جامعه ادبی برای بالندگی و زاینده‌گی بیشتر زبان فارسی به‌عنوان ثروت ملی و معنوی فراهم می‌کند.

تمرکززدایی یکی دیگر از اهداف مادر جشنواره فجر است. تلاش داریم بخشی از شاعرانی که در استان‌ها حاضر هستند و کمتر دیده می‌شوند از طریق بررسی و داوری آثار دیده شوند. در جشنواره امسال آثاری که در سال ۱۴۰۰ برای نخستین بار چاپ و منتشر شده‌اند، در بخش‌های پنج‌گانه شعر کلاسیک، شعر نو(نیمایی و سپید)، شعر محاوره، کودک و نوجوان و درباره شعر(پژوهش‌های حوزه شعر) مورد داوری قرار می‌گیرند.

در این خصوص ۳۱۰۰ اثری که امسال چاپ شده بودند از سه کاتال دریافت کردیم. کاتال اول، طبق فراخوان است که از ناشران و شاعران درخواست کردیم آثارشان را برای ما ارسال کنند. در کاتال دوم، خانه کتاب فهرستی از کتاب‌های منتشره در حوزه شعر را در اختیار دبیرخانه قرار داد تا در چرخه کتاب‌ها داوری شوند. سومین راه دریافت آثار، خود داوران هستند. آنها نیز اگر احساس کنند در بین کتاب‌های چاپ شده، کتاب خوبی هست اما به هر علت در فهرست داوری قرار ندارد،

اسم کتاب را به دبیر علمی می‌دهند تا این کتاب نیز خریداری و در چرخه داوری قرار گیرند. لذا تمام تلاش‌مان این است همه آثار منتشر شده سال در حوزه شعر، در چرخه داوری قرار گیرند. خوشبختانه درخصوص میزان آثار ارسالی به دبیرخانه نسبت به سال گذشته شاهد رشد ۲۰ درصدی هستیم که نشان‌دهنده افزایش استقبال جامعه ادبی و شاعران از این جشنواره ادبی است.

در این خصوص، بخشی نیز با عنوان «درباره شعر» داریم که به نقد و پژوهش ادبی اختصاص دارند در این بخش امسال چه از منظر تعداد و چه از لحاظ کیفیت شاهد آثار پربار و خوبی هستیم. داوران آثار این بخش را به‌طور مستقل بررسی می‌کنند. در این بخش ۳۲۵ عنوان کتاب در چرخه داوری قرار گرفته است. یکی از کارهایی که مادر این بخش انجام دادیم این بود که در برخی دوره‌ها داوران هیچ اثری را برگزیده پژوهش ادبی نداشتند که معتقدیم این شیوه باید اصلاح شود و منتخب داشته باشیم. هرچند بدیهی است برگزیدگان این بخش باید در مقایسه با آثاری که در همان سال منتشر شده‌اند از تشخیص بیشتری برخوردار باشند.

در حاشیه رقابتی این جشنواره نیز تلاش داریم محافل ادبی مختلفی با حضور شاعران و نیز دبیران دوره‌های گذشته برگزار کنیم که نخستین محفل ادبی جشنواره ۱۷دی به میزبانی شیراز برگزار شد. همچنین قرار است فروش‌شان به خالقان اثر کمک کنیم.

گزارش «جام‌جم» از پشت صحنه برنامه «کام شیرین» که از شبکه ۲ پخش می‌شود

الگویی برای سبک زندگی

۸

دیدگاه

به بهانه برگزاری جشنواره مردمی فیلم عمار

تبیین مفاهیم دینی برای زایش هنر

تاریخ بیانگر این موضوع است که دین رابطه تنگاتنگی با هنر داشته و دارد اما زایش‌های هنر دینی که طی ادوار تاریخی ماندگار شده‌اند، بیانگر نقش مردمی در هنر دینی هستند. رابطه دین و مردم در زندگی اجتماعی باعث شده است هنر، بسیاری از تفکرات خود را از بستر دینی برگزیند تا در تعامل با مردم برآید. این مسأله حتی در کهن شهرهایی که زایش اندیشه‌های معنوی به جای ادیان توحیدی در آنها جریان داشته نیز قابل بررسی است. از سوی دیگر اگر به مانایی هنر طی ادوار تاریخی برگردیم نیز در می‌یابیم ریشه ماندگاری هنر در جوامع بر اساس رویکردهای دینی و حفظ آنها توسط مردم رقم خورده است.

چالش‌های گفت‌وگوی هنر و مردم

در دوران معاصر در سطحی گسترده در جوامع، کمتر به موضوع دین برای ظهور در عرصه هنر توجه می‌شود و همین باعث شده چالش‌های دیالوگی هنر و مردم بیشتر معطوف به گرایش‌های سیاسی باشد. گرچه این رویکردها، مناسب جوامع معاصر است اما نوع برخورد با هنر دینی در این جوامع به شکل موزه‌ای رقم خورده و بسترهای زایش هنر دینی را خدشه‌دار کرده است. نگاهی به هنر ایران طی دو دهه اخیر که سرعت و شتاب زیادی به جهانی شدن داشته و در این امر نیز موفق عمل کرده است، نشان می‌دهد در برخی جهات اشتباهات تجربیات جهانی را نیز تکرار کرده و امروز دچار چالش‌های زیادی در این زمینه شده است.

رویکردهای هنر به اندیشه‌های مذهبی

در جامعه دینی ایران همواره یکی از جریان‌ها هنر مردمی، رویکردهای هنر به اندیشه‌های مذهبی بوده و بسیاری از آثار فاخر هنری را در زمینه‌های معماری، موسیقی، آیین‌های نمایشی، هنرهای تجسمی، ادبیات و... را در این زیرشاخه باید جست‌وجو کرد. با نگاهی به این موضوع در خواهیم یافت که سلسله‌های حکومتی در ایران هرگاه اعلام رسمی دینی خود را مشخص و با جامعه هم‌پیمان در جریان‌ها دینی شدند؛ سرعت و شتاب اندیشه‌های دینی آن قدر زیاد شده که نمود آنها را در آثار هنری هنوز می‌توان در بیته نقش جغرافیای ایران کتونی بلکه در پیته تمدن ایرانی یافت. می‌توان برای مثال نگاهی به دوران سلجوقیان یا بهتر از آن به دوران صفویه انداخت تا دریافت که معماری، موسیقی، تزیین و ادبیات چگونه دستخوش آتش‌های وجودی هنرمندان برخاسته از میان اجتماع شدند و هنرهایی را پدید آوردند که امروزه فخر جامعه هنری و مردم ایران شده‌اند. پیدا کردن خلوص دینی در معماری مساجد همچون شیخ لطف‌الله... در اصفهان، تجلی و پیوند زبان موسیقایی و آیین‌های نمایشی در تزیین و مثال‌های بسیاری از این دست بیانگر اندیشه‌های پیشرو در هنر به مدد رویکردهای مذهبی است.

کوران حوادث تاریخی

با این نگره حال می‌توان دریافت در رویکردهای تجدد خواهی طی

سینما

گفت‌وگو با کارگردان مستند
«وداع با اسلحه»

عبرت‌های سازش با دشمن

۲ راه برای آموزش داستان نویسی

۱۵

سبک زندگی

واکاوی ارزش‌گذاری به جایگاه
مادری در گفت‌وگو با پژوهشگر حوزه
جمعیت و خانواده

هنر ایجاد تعادل میان نقش‌های اجتماعی و خانگی زن

۱۳

صرفی که برای آثار هنری مناسبتی از سوی نگاه سیاست‌گذاران مطرح شد، در این زمینه فعالیت کردند. این امر حتی طی چند سال گذشته باعث شد زایش‌های واقعی هنرهای دینی که از تعامل هنرمند و مردم بر می‌آید، به خاطر فاصله‌هایی که با اندیشه رایج گلخانه‌ای از سوی سیاست‌گذاران داشت در محاق فرورود. در حالی که با تبیین جریان دینی می‌توان زمینه تولیدات هنری را افزایش داد. اما نقطه روشن این جریان‌ها را در سال‌های اخیر می‌توان در جشنواره فیلم عمار دید که به شکل محسوس تفرک دینی را با آثار سینمایی بدون رویکردهای دولتی و سفارشی به میان مردم آورده است.

سینمایی جامع برای تفکر انقلابی

توجه این رویداد فرهنگی و سینمایی به معارف دینی و ارزش‌های انقلاب اسلامی اقدامی است که می‌تواند در جهت تبیین نگاه هنر دینی در کشور راهگشا باشد، زیرا نگاه به هنر اسلامی و سینمایی دینی باید نگاهی بلند مدت و همراه با برنامه‌ریزی دقیق و امید به آینده باشد. بر این اساس، توجه سینما به دین، حقایق و معارف حرکتی امید بخش است تا بتوان سینمایی جامع برای تفکر انقلابی ارائه کرد. در ضمن این جشنواره علاوه بر تولید فیلم مردمی، زمینه ارکان چنین فیلم‌هایی را نیز فراهم کرده و در زمینه اقتصادی نیز امروزه به جایگاه مناسبی رسیده است. سازمان تماشای جشنواره «عمار» در حال حاضر توانسته به عنوان یک شبکه پخش ویژه، طیفی از مخاطبان سینمایی ایران را به خود جذب کند و بعد از ۱۳ سال در زمینه چرخه پخش، توزیع و حتی اقتصادی هم به کمک سینما آمده است.

این جشنواره در قالب ارکان‌های مردمی هم با نوآوری در استان‌های مختلف، مخاطبان زیادی را جذب کرده و از شمال تا جنوب کشور را در پیوندی معنایی قرار داده است.